

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ส่งเรื่อง ขอให้ มีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สรุปความได้ว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคโบราณรักษ์เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคโบราณรักษ์จึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคโบราณรักษ์ คือวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคโบราณรักษ์ชี้แจง ซึ่งนายมีเดช นานูน หัวหน้าพรรคโบราณรักษ์ มีหนังสือลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พรรคโบราณรักษ์ได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคนั้น พรรคโบราณรักษ์ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ ได้มีมติอนุมัติรับสมาชิกสามัญและสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์จำนวนกว่าห้าพันคน และได้รายงานการอนุมัติรับสมาชิกพรรคดังกล่าว จำนวน ๕,๖๗๑ คน ตามหนังสือที่ บร. ๕/๒๕๕๕ และที่ บร. ๑๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ตามลำดับ ทั้งนี้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติตามข้อบังคับพรรคโบราณรักษ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ ทุกประการ การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า พรรคโบราณรักษ์มีสมาชิกไม่ครบจำนวนห้าพันคน เนื่องจากการอนุมัติรับสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์ยังมีเอกสารไม่ครบถ้วน และมีมติให้เชิญผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เขตเลือกตั้งที่ ๑ เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์โดยทางไปรษณีย์

และเมื่อครบกำหนดเวลาให้ยื่นคัดค้านแล้ว ไม่มีผู้ใดคัดค้านให้นำรายชื่อดังกล่าวนั้นเสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อให้มีมติรับเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ เป็นการที่พรรคโบราณรักษ์กล่าวอ้างขึ้นเองเพื่อถือเอาประโยชน์ ผู้ได้รับเชิญจำนวน ๒,๕๕๐ คนจึงยังไม่เป็นสมาชิกพรรคโบราณรักษ์นั้น ข้อวินิจฉัยนี้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติและใช้ดุลยพินิจไม่ถูกต้อง

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคโบราณรักษ์เป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ พรรคโบราณรักษ์จึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕ ให้เสร็จภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำร้องว่าพรรคโบราณรักษ์ได้ดำเนินการรับสมาชิกพรรคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนด จำนวน ๕,๖๗๑ คน แยกเป็นสมาชิกสามัญ จำนวน ๒,๗๒๑ คน และสมาชิกกิตติมศักดิ์ จำนวน ๒,๕๕๐ คน เห็นว่าการแสดงเจตนาของพรรคโบราณรักษ์ในการเชิญผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๒,๕๕๐ คน เพื่อเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ โดยมีเพียงหลักฐานการส่งหนังสือเชิญและเชื่อว่าได้รับหนังสือเชิญแล้ว เนื่องจากไปรษณีย์ไม่ส่งคืนและไม่มีผู้ใดคัดค้านนั้น จะเป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกับข้อบังคับของพรรคโบราณรักษ์ ข้อ ๓๕ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วก็ตาม ก็มีเหตุผลที่ไม่เพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งทางพรรคได้ส่งหนังสือเชิญเพื่อให้เป็นสมาชิกพรรคโบราณรักษ์นั้นมีได้คัดค้าน อีกทั้งพรรคโบราณรักษ์มิได้ปฏิบัติตามข้อบังคับพรรคโบราณรักษ์ในข้อ ๓๕ อย่างครบถ้วนในเรื่องคุณสมบัติของบุคคลซึ่งจะถูกรับเชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ดังนั้นการที่หัวหน้าพรรคโบราณรักษ์ได้มีหนังสือเชิญไปยังผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เขตเลือกตั้งที่ ๑ โดยมีได้ตรวจสอบว่าบุคคลใดมีคุณสมบัติพิเศษ หรือเป็นผู้มีอุปการคุณต่อพรรคที่เหมาะสมจะเชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ดังนั้นการดำเนินการตามที่หัวหน้าพรรคโบราณรักษ์มีหนังสือเชิญทางไปรษณีย์และมีได้มีผู้ใดคัดค้านนั้น ถือว่าผู้ได้รับเชิญดังกล่าวยังไม่เป็นสมาชิกพรรคโบราณรักษ์

พิจารณาจากคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจงของหัวหน้าพรรคโบราณรักษ์และพยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วเห็นว่า พรรคโบราณรักษ์มิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุที่สั่งยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคโบราณรักษ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ